

Örebro kommun
servicecenter@orebro.se

2022-04-29
1 (22)
Dnr-SI 2021:7469

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Norrbyskolan i Örebro kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Norrbyskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt för fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Norrbyskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorns arbete med att följa upp och analysera hur läroplanens jämställdhetsuppdrag omsätts i undervisningen och i utbildningen behöver utvecklas så att ändamålsenliga åtgärder kan vidtas vid behov.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att ge alla lärare förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **16 januari 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 330, 583 01 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2021:7469) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att rektorn leder och styr det pedagogiska arbetet med ett tydligt fokus på skolans kunskapsuppdrag genom att ge lärarna förutsättningar att samverka och bedriva ett kollegialt lärande. Rektorn säkerställer också att skolans arbets- och förhållningssätt tillämpas. Vidare följer rektorn upp skolenhetens kunskapsresultat och hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen. Däremot har uppföljningen av undervisningen inte kunnat genomföras med samma höga kvalitet som tidigare på grund av pandemin. Rektorn har ändå skapat sig en relativt god kännedom om nulägesbilden på skolan och fattar utifrån analyser beslut om behovsanpassade insatser för skolans verksamhet. Däremot leder och styr rektorn i begränsad omfattning ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolan.

Ledning och organisation

Rektorn har skapat en ändamålsenlig organisation där kunskapsöverföring, utveckling och lärande står i centrum. När det gäller olika team och arbetsgrupper som exempelvis ledningsgrupp, arbetslag, elevhälsoteam och trygghetsteam så har dessa grupper både tydliga roller och mandat. Detta gäller också för skolans olika funktioner som exempelvis skolans utvecklingsledare och förstelärare som har viktiga funktioner i skolans utvecklingsarbete. Vidare har skolledningen också skapat en ändamålsenlig mötesstruktur som möjliggör både kunskapsöverföring och utveckling. Av inkommen dokumentation och av intervjuer med skolledningen och lärarna framgår att en viktig del i rektorns organisation är de årskursvisa arbetslagen. Alla lärare är indelade i årskursvisa arbetslag och utvecklingsledarna, en för varje arbetslag, är med i skolans ledningsgrupp och har därmed en central roll i skolledningens ledning och styrning av

skolans arbete. Utvecklingsledarna är också en viktig länk mellan skolledningen och lärarna och de tar med sig frågor direkt från lärarna till ledningsgruppen och får även uppdrag från ledningsgruppen som de tar med sig till arbetslagen. Ett annat exempel där organisationen är ändamålsenlig för att skapa skolutveckling är de veckovisa lärarkonferenserna där en stor del av lärarnas kompetensutveckling sker. Innehållet i dessa möten har förstelärarna planerat tillsammans med skolledningen. Skolledningen har även regelbundna avstämningar med utvecklingsledarna och förstelärarna där de planerar, stämmer av och följer upp innehållet på olika möten och att innehållet på mötena också ger avtryck i undervisningen. Det kan exempelvis handla om lärarnas utveckling av ledarrollen i klassrummet. Granskningen visar dock att under pandemin har skolan inte kunnat genomföra alla möten och konferenser som varit planerade. Exempelvis har elevhälsans möten med arbetslagen inte blivit lika frekventa som innan pandemin men arbetslagen har däremot haft möjlighet att utifrån behov boka in möten med elevhälsan.

Skolans arbets- och förhållningssätt är även tydliga och tillämpas av lärarna. Av intervjuer med skolledningen, representanter för elevhälsan och lärarna framgår att det finns många stöddokument som förtydligar arbets- och förhållningssätt och att skolledningen har olika sätt att aktualisera dessa. Detta leder till att lärarna har god kännedom om vilka arbets- och förhållningssätt som finns och hur skolan arbetar i olika avseenden med olika frågor. Det handlar till exempel om skolans ordningsregler, trygghetsteamets arbete, hur elevernas kunskapsutveckling ska dokumenteras samt rutiner för extra anpassningar och särskilt stöd.

Rektorn skapar också goda förutsättningar för lärarna att samverka. I intervjuer beskriver såväl skolledningen som lärarna att mötena, speciellt samplaneringstiden för arbetslagen och lärarkonferenserna, ger förutsättningar för lärarna att samarbeta avseende undervisningen. Det finns exempelvis tid avsatt varje vecka för lärarna att samplanera. Lärarna gör bland annat en gemensam grovplanering av undervisningen och delar planeringar, tips och idéer med varandra. Lektionsplaneringar med mera läggs också i en gemensam digital kunskapsbank som alla lärare har tillgång till. Av intervjun med lärarna i årskurs 4 till 6 framgår dock att tiden i arbetslagen till stor del handlar om organisatoriska frågor och arbetet med enskilda elever. Även skolledningen har i sin analys identifierat att skolan behöver utöka möjligheterna till samplanering för lärarna i årskurs 5 och 6 vilket skolledningen också planerar att genomföra. Skolinspektionens enkät som genomfördes vårterminen 2021 visar emellertid att lärarna i stor utsträckning upplever att de samverkar om undervisningen. Exempelvis instämde samtliga lärare som besvarade enkäten i Norrbyskolan i påståendet "Jag samverkar med mina kollegor när jag planerar undervisningen". Motsvarande andel för samtliga deltagande lärare som deltog i

enkätomgången var betydligt lägre, 81 procent. Vidare framgår av inkomna dokument och intervjuer med skolledningen, lärarna och representanterna för elevhälsan att det pågår utvecklingsinsatser som syftar till att lärarna ska utveckla specifika delar av undervisningen. En stor del av detta lärande har skett på lärarkonferenserna där lärarna bland annat har läst och diskuterat gemensam litteratur och också själva fått pröva på olika metoder och arbetssätt. Under de senaste åren har utvecklingsarbetet bland annat innehållit tillgängliga lärmiljöer, ledarskapet i klassrummet och kooperativt lärande. Det kooperativt lärande handlar bland annat om olika metoder att strukturera samarbetet mellan elever i klassrummet. Rektorn försäkrar sig även om att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen genom den uppföljning som görs av undervisningen och av utvecklingsinsatserna. Detta beskrivs mer ingående nedan i samband med beskrivningen av arbetet med uppföljning, analys och förbättringsåtgärder.

Uppföljning, analys och förbättringsåtgärder

Skolledningen har en god uppföljning och analys av skolenhetens kunskapsresultat och gör utifrån detta relevanta insatser. Av inkommen dokumentation och intervjuer med skolledning och lärare framgår att kunskapsresultaten främst följs upp genom en avstämning varje termin där varje elev kartläggs i varje ämne. Av kartläggningen framgår om eleven överträffar, uppnår eller inte uppnår kunskapskraven. Utöver detta följs betygsresultaten upp för årskurs 6 i alla ämnen samt andelen elever i årskurs 3 som klarat kunskapskraven i matematik, svenska/svenska som andraspråk, de naturorienterande ämnena samt de samhällsorienterande ämnena. Även andelen elever som är läskunniga i årskurs 1 och de lästester som genomförs i årskurs 3 följs upp samt resultaten på de nationella proven i årskurs 3 och 6. Samtliga resultat följs även upp uppdelat på kön. Officiell statistik visar att genomsnittligt betygspoäng för årskurs 6 läsåret 2020/21 var lägre än tidigare år. Skolledningen uppger att det var en tillfällig nedgång i betygsresultaten som bland annat berodde på det fria skolvalet där elever med goda kunskapsresultat lämnade skolan i årskurs 4 och där många av de elever som började på Norrbyskolan i årskurs 4, hade stora utmaningar med att nå kunskapsmålen. Skolledningens analys av de låga kunskapsresultaten för årskurs 6 förra läsåret var att skolan hade behövt göra insatser och sätta in stöd tidigare än de gjorde. Detta är också något som skolan numera arbetar aktivt med. De har exempelvis satt in specialpedagogiska insatser och anställt fler elevassistenter som fördelats utifrån elevernas behov. Skolledningen uppger även att höstens betygsresultat återigen visar på en uppåtgående trend.

Undervisningen och att värdegrundsarbetet integreras i undervisningen, följs upp och analyseras i olika former. Under pandemin har detta arbete dock skett med varierande systematik och kontinuitet. Av intervjuer med skolledningen och lärarna framgår att

rektorn innan pandemin genomfört strukturerande lektionsobservationer vilket gav rektorn en god bild av undervisningens kvalitet samt även av att värdegrundsuppdraget integrerades i undervisningen. Lektionsobservationerna omfattade exempelvis strukturen på lektionen, bemötande och ledarskapet i klassrummet. Observationerna innehöll också en återkoppling från rektorn till lärarna av kvaliteten i undervisningen. Av intervjun med skolledningen framgår att de för närvarande får information om undervisningen främst genom deras regelbundna samtal med utvecklingsledarna, i medarbetarsamtal och i andra möten med lärarna samt via enstaka spontana lektionsbesök. De följer också upp undervisningen genom att de begär in en grovplanering av lärarnas undervisning. Lärarna får i samband med detta utvärdera vad som fungerar bra och vad som behöver utvecklas. Skolledningen följer även upp och analyserar att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen bland annat genom ett antal olika elevenkäter och genom deras nära samarbete med utvecklingsledarna som återkopplar hur väl detta arbete fungerar. Utifrån skolledningens analys har de i årskurs 4 till 6 satt in ett dubbelt mentorskap bland annat för att lärarna ska kunna arbeta mer aktivt och kvalitativt med det förebyggande värdegrundsuppdraget. Skolledningen har också avsatt lektionstid för värdegrundsarbetet i alla klasser på skolan.

Innan pandemin hade rektorn etablerat en funktionell struktur för att tillsammans med lärare och elevhälsan analysera skolenhetens resultat och identifiera utvecklingsområden. Av inkommen dokumentation och intervjuer med skolledning, lärare och representanter för elevhälsan framgår att denna struktur inte har bibehållits under pandemin. Detta har lett till att endast skolledningen och utvecklingsledarna har analyserat de aggregerade resultaten för skolan och identifierat utvecklingsområden. Det framgår däremot att analyserna fokuserar på helheten och omfattar resultat, undervisningens genomförande och de förutsättningar som getts lärarna. Exempelvis har skolledningen utifrån elevernas enkätsvar sett att det har funnits utrymme att förbättra arbetsron i klassrummen. Genom uppföljningen av undervisningen såg skolledningen också ett behov av mer likvärdig undervisning och likvärdigt ledarskap i klassrummen. Utöver detta hade även elevantalet i klasserna ökat vilket enligt skolledningen också påverkade förutsättningarna för elevernas lärande. Detta sammantaget ledde till att skolledningen valde att fortsätta att ha kooperativt lärande som utvecklingsområde och att de denna höst har fokuserat på ledarskapet i klassrummet. Skolledningen uppger att det kooperativa lärandet har skapat ett gott arbetsklimat både i arbetslagen och ute i klasserna.

Rektorn fattar underbyggda beslut om hur resurserna ska fördelas för att möta elevernas behov. Av granskningen framgår att skolan har delat in läsåret i sex perioder och att de efter varje period ser över och fördelar resurserna utifrån elevernas behov.

Skolledningen träffar också speciallärare och specialpedagog varje vecka och kan där stämma av resursbehovet. Utöver detta har skolledningen en god kommunikation med utvecklingsledarna om lärarnas förutsättningar bland annat vad gäller personella och materiella förutsättningar för att genomföra undervisningen. Detta medför att skolledningen snabbt kan möta förändrade och nya behov i arbetslagen och omfördela resurser. Detta bekräftas också i intervjuer med lärarna som uppger att det förs kontinuerliga diskussioner i arbetslagen om resursbehoven.

Jämställdhetsarbete

Skolan har i begränsad omfattning ett strategiskt jämställdhetsarbete som leds och styrs av rektorn. De intervjuade eleverna uppger däremot att lärarna behandlar flickor och pojkar likvärdigt och att de exempelvis har samma talutrymme i klassrummet. Även resultat, som till exempel elevernas kunskapsresultat och anmälningar av kränkande behandling, följs också upp på ett sådant sätt att könsmönster kan uppmärksammas. Före pandemin följde skolledningen också till viss del upp hur lärarna arbetade med jämställdhetsarbetet i undervisningen. Detta skedde genom att rektorn använde ett observationsschema med olika frågor om till exempel vem som fick taltid på lektioner uppdelat utifrån kön. Granskningen visar däremot att skolan saknar en gemensam strategi för jämställdhetsarbetet och att skolledningen för närvarande inte följer upp om ett jämställdhetsarbete bedrivs på skolan. Vidare uppger lärarna att de inte arbetar systematiskt kring jämställdhetsfrågor och att de inte heller har fått någon kompetensutveckling inom området.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorns arbete med att följa upp och analysera hur läroplanens jämställdhetsuppdrag omsätts i utbildningen och i undervisningen behöver utvecklas så att ändamålsenliga åtgärder vid behov kan vidtas.

Skolinspektionen bedömer att skolans jämställdhetsarbete behöver utvecklas och bli en del av skolans systematiska kvalitetsarbete. Det pågår till viss del ett jämställdhetsarbete på skolan men det sker inte samlat och utifrån en systematisk styrning av rektorn.

Av Lgr 11, avsnitt 1, framgår bland annat att skolan aktivt ska verka för jämställdhet. Skolan ska därmed gestalta och förmedla lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för flickor och pojkar. I enlighet med grundläggande värden ska skolan också främja interaktion mellan eleverna oberoende av könstillhörighet. Genom utbildningen ska

eleverna utveckla en förståelse av hur olika uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter. Skolan ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor. Av avsnitt 2.1 framgår vidare att läraren ska synliggöra och med eleverna diskutera hur olika uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter, samt hur könsmonster kan begränsa egna livsval och livsvillkor. Läraren ska också planera och genomföra undervisningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet inleda ett strategiskt jämställdhetsarbete för att skapa en gemensam kunskap hos personalen kring hur de ska arbeta så att utbildningen är jämställd och att eleverna därmed ges samma möjligheter att lyckas i skolan. Arbetet med en jämställd utbildning behöver grunda sig i en nulägesbild som bland annat omfattar en kartläggning av hur lärarna i sin undervisning arbetar utifrån läroplanens jämställdhetsuppdrag. Vidare kan rektorn och personalen analysera eventuella könsmonster som synliggörs i anmälningar om kränkande behandling och som framkommer i elevhälsans arbete exempelvis genom skolkuratorns och skolsköterskans elevnära arbete. Även uppföljning av kunskapsresultat och lärarnas bedömning och betygssättning kan ge insyn i jämställdhetsarbetet på skolan. Genom att följa upp och analysera hur jämställdhetsperspektivet genomsyrar undervisningen kan rektorn tillsammans med personalen identifiera utvecklingsbehov och fatta beslut om insatser för att säkerställa att alla elever får samma möjligheter att lyckas i skolan oavsett könstillhörighet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att undervisningen genomgående genomförs så att eleverna i stor utsträckning får en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål. Detta trots att det finns vissa delar som kan

förbättras exempelvis vad gäller att stimulera och utmana de elever som nått långt i sin kunskapsutveckling och att öka elevernas möjligheter att i alla ämnen få goda möjligheter att påverka och utvärdera undervisningen. Undervisningen utgår emellertid från en tydlig struktur och är målfokuserad. Vidare är undervisningen varierad, olika arbetsformer används och eleverna får ett aktivt lärarstöd. Lärarna arbetar också på olika sätt för att visa att de har höga förväntningar på eleverna samt för att motivera och stimulera eleverna i undervisningen. Undervisningens innehåll och arbetssätt är också till övervägande del anpassade till aktuell elevgrupp samt ger eleverna utmaningar på olika nivåer och möjligheter att reflektera över sitt eget lärande.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen är välstrukturerad och utgår från målen i läroplanen. Det är också tydligt för eleverna vad syftet med lektionerna är. Av inkommen dokumentation och av intervjuer med lärare framgår att lärarna gör en gemensam grovplanering av undervisningen som utgår från målen i läroplanen. Vidare har lärarna olika sätt att konkretisera målen för eleverna. Exempelvis kan målen och syftet med lektionerna visas genom en digital bild vid start av lektionen eller så kan målen för ämnet finnas uppsatt i klassrummet och som läraren hänvisar till. Skolan har också under flera år arbetat fram en gemensam lektionsstruktur som innefattar en gemensam stödstruktur i form av bland annat bildstöd och extra anpassningar. Av intervjuer med lärare och elever framgår att lektionerna startar och avslutas gemensamt för hela klassen men att den exakta lektionsstrukturen kan se olika ut beroende på ämne. Gemensamt för lektionerna är dock att lärarna går igenom syftet med lektionerna och vad som förväntas av eleverna. Vidare uppger lärarna att de i arbetslagen diskuterar undervisningen och att det i den gemensamma digitala kunskapsbanken finns många tips och råd för hur de kan strukturera lektionerna. Även av Skolinspektionens lektionsobservationer framgår att undervisningen är strukturerad med tydliga genomgångar och ett logiskt flöde i uppgifterna. Vidare framgår att lektionerna avslutas gemensamt.

Undervisningen är varierad och innehåller olika arbetsformer och arbetssätt och lärarna ger eleverna ett aktivt och kontinuerligt stöd under lektionerna. Av såväl intervjuer med lärare och elever som av lektionsobservationer framgår att undervisningen består av olika aktiviteter och uppgifter så att det blir en variation och balans för eleverna. Undervisningen innehåller exempelvis en variation i arbetssätt där både förmedlande och interaktiva inslag förekommer där lärare och elever interagerar med varandra. Undervisning bedrivs i olika arbetsformer så som i helklass, grupparbeten, pararbeten och enskilt arbete. För att skapa variation i både arbetsformer och arbetssätt utnyttjar lärarna också lärarhandledningen till de

läromedel som de använder, den digitala kunskapsbank som de tillsammans har byggt upp samt muntliga tips och råd lärare emellan. Vidare framgår att lärarna ger eleverna ett aktivt stöd genom att se till att de förstår och kommer igång med sina arbetsuppgifter genom både instruktioner i helklass och genom enskilda samtal. Eleverna uppger också att om de inte förstår en uppgift så är lärarna duktiga på att förklara. Lärarna kan exempelvis förklara på flera olika sätt och repeterar även tidigare kunskaper så att eleverna förstår uppgifterna och bibehåller sitt engagemang.

Motivation och anpassning

Lärarna arbetar aktivt för att stärka elevernas självförtroende och motivation att lära. Av intervjuer med lärarna framkommer att de för att höja elevernas självförtroende och motivation exempelvis arbetar med att arbetsuppgifterna ska ligga på rätt nivå för eleverna. Eleverna möts upp på den kunskapsnivå där de befinner sig och utmanas därifrån så att eleverna får en möjlighet att lyckas i sitt skolarbete. De pratar också med eleverna om att olika elever kan behöva olika typer av läromedel eller hjälpmedel och att det är lärarens uppgift att hitta sätt för alla elever att komma vidare i sin kunskapsutveckling. De intervjuade eleverna uppger även att lärarna har en tilltro till deras förmåga att utvecklas kunskapsmässigt. Enligt eleverna förmedlar lärarna detta exempelvis genom att de säger att eleverna kan mer än de tror och att lärarna är stolta över hur mycket eleverna kan. Även Skolinspektionens lektionsobservationer visar att det förekommer naturliga inslag i undervisningen som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära. Detta sker bland annat genom att lärarna har skapat ett tillåtande klimat i klassrummen där eleverna vågar ta risker och säga fel. I undervisningen har lärarna också genomgående höga förväntningar på eleverna. När eleverna exempelvis själva tycker att de är klara med en uppgift uppmuntrar lärarna dem att fortsätta så att kvaliteten på arbetet och elevernas kunskaper kan utvecklas ännu mer.

Lärare använder olika metoder för att individanpassa undervisningen. Av intervjuer med lärare framgår att de anpassar undervisningen så att alla elever utmanas utifrån sin kunskapsnivå men att det kan vara svårt att få tid till att också anpassa undervisningen för de elever som behöver större utmaningar. Av lärarintervjuerna framkommer att lärarna kan få hjälp från elevhälsan med att anpassa både innehåll och arbetssätt för alla elever. Detta gäller både för de elever som inte har kommit så långt i sin kunskapsutveckling likväl som för de elever som nått långt och behöver större utmaningar. Lärarna har också, exempelvis på lärarkonferenser, gemensamt diskuterat hur de kan stimulera alla elever. Lärarna uppger att de anpassar undervisningen till alla elever bland annat genom att skapa variation av arbetssätt och genom att ge uppgifter som eleverna kan arbeta med på olika kunskapsnivåer. De ger också eleverna en variation av uppgifter att välja mellan om de snabbt blir klara. Likväl

uttrycker lärarna att det kan vara svårt att få tid till att anpassa undervisningen för de elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling. Av elevintervjuer framkommer också att eleverna inte alltid upplever att de erbjuds tillräckligt med utmanade och fördjupande uppgifter. De kan exempelvis få läsa en bänkbok när de är klara oavsett ämne. Utifrån det eleverna berättar vill Skolinspektionen framhålla vikten av att lärarna fortsätter det kollegiala samarbetet och dialogen med elevhälsan för att ge tillräckliga utmaningar även för de elever som nått långt i sin kunskapsutveckling. Detta eftersom utmaningar på rätt nivå kan leda till att eleverna upplever lektionsarbetet mer meningsfullt och motiverande.

Elevernas delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande
Undervisningen ger på flera sätt eleverna möjlighet att reflektera över och ta ansvar för sitt eget lärande. Av intervjuer med lärare och elever framkommer att eleverna inför utvecklingssamtalen får reflektera över sitt lärande och vad de behöver arbeta mer med. Utifrån detta får eleverna sedan egna mål som de arbetar vidare med och som lärare och elever tillsammans följer upp. De intervjuade eleverna i årskurs sex uppger också att de får ta ett större ansvar nu för sitt eget lärande än vad de gjorde i tidigare årskurs. Det kan exempelvis handla om att de själva får ansvara för att datorerna är laddade samt att läxor blir gjorda. Granskningen visar vidare att eleverna får använda olika inlärningsstrategier. Av intervjuer med eleverna framgår att de exempelvis har fått använda tankekartor inför att de ska skriva en berättelse och de får ofta arbeta i par där de får stöd från en kamrat i lärprocessen. Eleverna ges även möjlighet att reflektera över sitt eget lärande och de kan få använda olika strategier för problemlösning bland annat genom att flera elever får gå fram till tavlan för att både skriftligt och muntligt berätta om deras olika sätt att lösa ett matematiskt problem på. Även av Skolinspektionens lektionsobservationer framgår att eleverna får möjlighet att reflektera över frågor som inte har ett givet svar och att eleverna ges möjlighet att reflektera över sitt eget lärande. Eleverna fick exempelvis under en lektion reflektera över hur samarbetet i gruppen hade fungerat under lektionen och vad som var ett framgångsrikt beteende för att få ett grupparbete att fungera väl. Ett annat exempel var när eleverna fick reflektera över vad de behövde tänka på i samband med att de själva skulle ta reda på fakta till en arbetsuppgift.

Eleverna har möjligheter att delta i planeringen och utvärderingen av undervisningen men inflytandet varierar till viss del mellan olika ämnen. Både lärare och elever uppger att eleverna på olika sätt kan få vara med i planeringen och utvärderingen av undervisningen. Exempelvis kan eleverna i början av en termin eller i början av ett nytt tema få lämna förslag på hur och vad de ska lära sig. De kan också få vara med och rösta om exempelvis en högläsningbok. Både lärare och elever uppger att lärarna uppmärksammar vad som fungerar och inte fungerar på lektionerna och att lärarna då

anpassar undervisningen efter elevernas behov. Lärarna har också olika sätt där eleverna får vara med och utvärdera undervisningen. Det kan exempelvis ske genom att eleverna får visa med tummen upp eller ner, hur det tycker att undervisningen har varit eller att de skriftligt får besvara några frågor om hur lektionen har fungerat. Ibland får de också utvärdera genom att lyfta några bra saker med undervisningen och något som de vill förbättra. Skolledningen uppger att skolans egna elevenkäter visar att eleverna i årskurs 3 och 5 är nöjda med det inflytande de har i undervisningen. Av Skolinspektionens elevenkät från vårterminen 2021 framgår också att resultaten för Norrbyskolan ligger något högre än genomsnittet för riket avseende delaktighet och inflytande. Av Norrbyskolans elever i årskurs 5 som besvarade enkäten, instämmer 72 procent i påståendet ”På lektionerna är vi elever med och påverkar på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter”. Motsvarande värde för samtliga skolor som deltog i enkätomgången var 66 procent. Lärarna uppger däremot att det inte finns några gemensamma utvärderingsstrategier på skolan men att ett arbetslag har arbetet fram, ett för årskursen, gemensamt dokument kring uppföljning av undervisningen. Vidare uppger eleverna att deras möjligheter att utvärdera och därmed påverka undervisningen skiljer sig åt mellan olika ämnen. Skolinspektionen ser positivt på det arbete som sker i många ämnen men menar att det goda arbetet för att ge eleverna möjligheter att påverka och utvärdera undervisningen behöver genomsyra alla ämnen på skolan.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Skolinspektionens samlade motivering är att utbildningen utformas så att eleverna tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero där eleverna kan ägna sig åt skolarbetet. I detta ingår att alla som arbetar i skolan har ett gemensamt arbete och förhållningssätt för att skapa trygghet och studiero på skolan. Det finns också en medvetenhet om hur trygghet och studiero påverkar lärandet. Vidare deltar eleverna aktivt i arbetet med att skapa studiero och elevernas upplevelse av studiero och trygghet följs regelbundet upp och förbättringsåtgärder vidtas vid behov.

Trygghet

Granskningen visar att det finns ett mycket medvetet arbete med att skapa en trygg miljö på skolenheten och att det vidtas trygghetsskapande åtgärder med utgångspunkt från en analys av nuläget. Detta stärks också utifrån inskickat material samt av intervjuer med såväl skolledningen, lärare som representanter för elevhälsan där det framgår att arbetet bedrivs utifrån en gemensam struktur. Arbetet och de insatser som genomförs har sin grund i en kartläggning där elever, vårdnadshavare och personal är delaktiga. Eleverna är exempelvis delaktiga via trygghetsenkäter och utvecklingssamtal. För de yngre årskurserna genomförs även trygghetsvandringar. Personalen är också delaktig genom att de följer upp och analyserar de kartläggningar som har genomförts. Skolan har också en kvalitetsgrupp som ansvarar för de främjande, förebyggande och de utredande insatserna. Det är också denna kvalitetsgrupp som utifrån personalens och skolledningens analyser av de kartläggningar som genomförs upprättar skolans plan mot kränkande behandling. Denna plan presenteras och förankras därefter bland både elever och personal. Vidare framgår av inskickad dokumentation och intervjuer med skolledning, lärare och representanter för elevhälsan att skolan utifrån en analys av nuläget har organiserat rastaktiviteter och de har tagit fram gemensamma och tydligare regler kring lekar och spel. Skolan har också rastvärdar ute varje rast samt innan skoldagens start. All pedagogisk personal fyller också i, varje månad, var konflikter händer på rasterna och utifrån vad som framkommer omfördelas rastvärdarna till de platser som upplevs som otrygga. Ett annat gott exempel som granskningen visar är att alla klasser avsatt tid för värdegrundsarbete varje vecka där lärarna genomför riktade insatser utifrån behovet i klassen. Till detta arbete finns även inköpt material som exempelvis rör språkbruk och maktlekar. Vidare finns det gemensamma förhållningssätt och tydliga rutiner för att skapa trygghet på skolan. Exempelvis hur lärarna ska arbeta vid akuta situationer som rör trakasserier eller kränkningar.

Studiero

Skolan har ett välfungerande främjande och förebyggande arbete för att skapa studiero. Av inkommen dokumentation och av intervjuer med skolledningen och lärarna framgår, som tidigare beskrivits i området ledning och organisation, att skolan arbetar med det kooperativa lärandet och att de detta läsår har fokuserat på att utveckla ledarskapet i klassrummen. Detta är en del i skolans arbete för att skapa goda studiemiljöer. Av Skolinspektionens lektionsobservationer framgår att lärarna också arbetar aktivt med att stödja, svara på frågor och vid behov vidta ändamålsenliga åtgärder för att upprätthålla studiero i undervisningen. Skolledningen uppger att skolan under många år har arbetet med studiero och att elevernas upplevda studiero, i skolans egna elevenkäter, har ökat gentemot föregående läsår. Av Skolinspektionens

elevenkät från vårterminen 2021 framgår också att resultaten för Norrbyskolan ligger avsevärt högre än genomsnittet för riket avseende studiero. Av Norrbyskolans elever i årskurs 5 som besvarade enkäten, instämmer 84 procent i påståendet "Jag har studiero på lektionerna". Motsvarande värde för samtliga skolor som deltog i enkätomgången var 67 procent.

Det finns ett samlat arbete för att skapa studiero i undervisningen på skolenheten. Av inkommen dokumentation och av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och skolledningen framgår att skolan, som tidigare nämnts i området undervisning, har arbetat fram en gemensam lektionsstruktur. Enligt skolledningen innefattar det bland annat en lugn och gemensam start på lektionen samt anpassningar som läraren gör på gruppnivå och som når alla elever. Skolledningen har också ett nära samarbete med utvecklingsledarna där de tillsammans diskuterar enskilda elever men framförallt klasser där studieron behöver förbättras och utifrån detta sätts åtgärder in. Skolledningen har exempelvis identifierat ett arbetslag som har behövt mer stöttning för att bland annat arbeta med gemensamma rutiner och förhållningssätt för att förbättra studieron. Elevhälsan har också påbörjat ett arbete med att ge handledning till detta arbetslag. Vidare arbetar skolan aktivt med gemensamma ordningsregler vilket ledningsgruppen också följer upp och säkerställer att de tillämpas av lärarna. Av intervjuer med eleverna framkommer också att de har varit delaktiga både i arbetet med skolans ordningsregler och i arbetet med klassens trivselregler. Klasserna har även mål för veckan som följs upp och utvärderas och dessa kan exempelvis handla om studiero.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens sammanfattade motivering är att rektorn analyserar likvärdigheten i lärarnas bedömningar och betygssättning men inte i tillräcklig omfattning har samtalat med lärarna om eventuella avvikelser. Vidare framgår att rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Däremot skiljer det sig mellan ämnen och mellan arbetslag i vilken utsträckning bedömnings- och

betygsfrågor diskuteras och i vilken utsträckning lärarna kalibrerar bedömningarna ur ett likvärdighetsperspektiv.

Uppföljning och analys av bedömning och betygssättning
Rektorn följer kontinuerligt upp och analyserar omdömen, nationella prov och de betyg som sätts, för att säkerställa att omdömen och betyg sätts på ett likvärdigt sätt. Av inkommen dokumentation och intervjun med skolledningen framgår att rektorn använder sig av underlag från de terminsvisa betygskonferenserna och kunskapsuppföljningar, i sitt analysarbete. Rektorn använder också underlag från de sambedomningar som lärarna gör och underlag från den dialog rektorn har med lärarna på olika möten samt den analys lärarna i kvalitetsgruppen, "Kunskap, betyg och bedömning" gör, i sitt analysarbete. Analysen omfattar bland annat om det finns eventuella skillnader i omdömen och betygssättning mellan lärarna, ämnen eller kön. Även skillnader mellan resultaten på de nationella proven och de terminsbetyg som sätts i årskurs 6 analyseras.

Rektorn genomför även vissa diskussioner med lärarna utifrån den analys som görs av rektorn. Av inkomna dokument och intervju med skolledningen framgår att avvikelser i omdömen eller vid betygssättning främst diskuteras i samband med de kunskapsuppföljningar och betygskonferenser som genomförs. Skolledningen uppger däremot att de exempelvis inte har diskuterat med lärarna att det fanns relativt stora avvikelser mellan nationella prov och terminsbetyg i årskurs 6 för läsåret 2018/19, vilket är den senaste inrapporterade nationella statistiken. Då fick en större andel av eleverna på Norrbysskolan ett lägre terminsbetyg i engelska och svenska i jämförelse med provbetyget, än genomsnittet för riket. De intervjuade lärarna uppger att de inte heller i övrigt har diskuterat med skolledningen om de sätter för låga eller för höga omdömen eller betyg. Skolledningen bekräftar också att dialogen med lärarna kring eventuella avvikelser i lärarnas bedömningar och betygssättning kan förbättras. Skolinspektionen ser positivt på att skolledningen har identifierat att dialogen med lärarna kring bedömning och betygssättning kan utvecklas och utgår ifrån att skolledningen också kommer att arbeta aktivt för att, i detta avseende, förbättra dialogen med lärarna.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Av inkommen dokumentation och intervju med skolledningen framgår att lärarna har flera forum där bedömning av elevernas kunskapsutveckling kan diskuteras. Dessa möten är betygs- och lärarkonferenser samt arbetslags- och ämnesgruppsmöten. På grund av pandemin har däremot arbetet i ämnesgrupperna inte genomförts som planerat men skolledningen uppger att detta arbete kommer att återupptas. Vid vissa

av dessa möten deltar skollädaingen och kan därmed bland annat säkerställa att samverkan kring bedömningsfrågor utgår från kraven i kursplanerna. Vidare framgår av granskningen att lärarna har ändamålsenliga möjligheter att dokumentera elevernas kunskapsutveckling då alla skriftliga omdömen läggs in och sparas i kommunens digitala system. Skollädaingen använder även dessa underlag för att göra sina analyser.

Granskningen visar vidare att rektorn i begränsad omfattning säkerställer att lärarna använder sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar. Av inkommen dokumentation och intervju med skollädaingen framgår att det sker samrättning och sambedömning av de nationella proven i årskurs 3 och 6. Vid dessa tillfällen finns även skolans specialpedagog och speciallärare med. Skollädaingen uppger också att lärarna har tillgång till Skolverkets bedömningsportal och den egna gemensamma kunskapsbanken med lektionsplaneringar med mera, som också kan stödja arbetet med att skapa ett brett och varierat underlag för bedömning. Visserligen ger rektorn lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar, omdömen och betyg genom olika forum, men styr inte arbetet utifrån att omfattningen och innehållet varierar i de olika forumen. Av lärarintervjuer framgår exempelvis att de i slutet av höstterminen inom ett ämne hade sambedömt avkodade nationella prov. Dock rättas nationella prov på olika sätt och det saknas gemensamma rutiner för arbetet. Vidare använder lärarna Skolverkets bedömningsportal i varierande utsträckning där en del lärare inte använder underlagen alls. Skolinspektionen finner också att det varierar mellan arbetslagen hur ofta och hur systematiskt lärarna diskuterar bedömningspraktiken. I ett arbetslag kommer de nu under vårterminen att påbörjas ett arbete med att diskutera elevexempel ur ett bedömningsperspektiv. I de flesta arbetslag sker detta emellertid inte med systematik utan lärarna tar på eget initiativ spontant upp enskilda elevers prestationer för diskussion. I nuläget saknas också gemensamma möten som syftar till att kalibrera att bedömningar och betygssättning sker likvärdigt. Dessutom uppger flera av de intervjuade lärarna att det är ett ensamt arbete att bedöma elevernas kunskaper och att de känner en osäkerhet om en annan kollega som undervisar i samma ämne skulle göra samma bedömning. Detta eftersom kollegor som undervisar i samma ämne kan tillhöra olika arbetslag och att det därför inte sker någon sambedömning dem emellan. Lärarna har inte heller något utbyte rörande bedömning med kollegor i andra skolor. Vidare bekräftar lärarna att det innan pandemin fanns planer på att de i årskurs fyra till sex skulle ses i ämnesgrupper för att arbeta med sambedömning men att detta ännu inte har genomförts.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att ge alla lärare förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning.

Rektorn har till viss del gett lärarna förutsättningar att tillsammans skapa en samsyn kring bedömning av elevernas kunskaper. Granskningen visar dock att kvalitetssäkringen av omdömen och betyg sker med olika kvalitet i olika arbetslag och för olika ämnen. Sammantaget innebär detta att skolans arbete för att säkerställa en likvärdig bedömning och betygssättning behöver stärkas. Lärarna behöver i högre grad och likvärdigt, ges möjlighet att sambedöma och diskutera sina bedömningar, omdömen och sin betygssättning. Vidare framgår att rektorn i högre grad behöver följa upp hur arbetet med att skapa likvärdighet i lärarnas bedömning, omdömen och betygssättning fungerar.

Enligt 1 kap. 9 § skollagen ska utbildningen vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas.

Enligt Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2018:247, s. 22 ff) med kommentarer om betyg och betygssättning beskrivs att sambedömning är ett betydelsefullt redskap för ökad likvärdighet, eftersom det bidrar till en gemensam syn på vad som ska bedömas och hur bedömningen ska gå till. Ett professionellt samtal om utformningen av ändamålsenliga bedömningssituationer och bedömningar av olika underlag kan förbättra likvärdigheten. Lärare kan tillsammans analysera sina underlag och på vilka olika sätt som eleverna ger uttryck för sin förståelse av ämnesinnehållet.

Skolinspektionen rekommenderar rektorn att ge alla lärare förutsättningar för gemensam kvalitetssäkring av bedömningar och betygssättning samt att rektorn följer upp arbetet. Diskussionen är viktig både på ett generellt plan för att exempelvis tolka styrdokument men också på ett mer fördjupat sätt inom ett ämne eller för en viss undervisningsmetod. Ett sätt att gynna god bedömningsförmåga och förtrogenhet med kunskapskraven är att lärarna får analysera och diskutera konkreta elevexempel som representerar en bredd av prestationer och elever med olika bakgrund. För att ytterligare höja kvaliteten kan rektorn även försäkra sig om att lärarna inte bara har tillgång till utan också använder sig av flera verktyg för att skapa likvärdighet så som Skolverkets bedömningsstöd eller rutinmässigt arbeta med sambedömning av exempelvis aidentifierade nationella prov. Rektorn skulle också mer aktivt kunna följa upp lärarnas gemensamma arbete med att kvalitetssäkra bedömningarna genom att

exempelvis delta i möten där lärare diskuterar bedömning, ge tydliga instruktioner till samtalsledare/utvecklingsledare eller utforma tydliga mötesstrukturer. Vidare skulle också ett utbyte kunna ske mellan olika skolor där diskussioner och analyser kan bidra till att lärarna utvecklar sin bedömarförmåga och förtrogenhet med kunskapskraven vilket därmed kan främja en likvärdig och rättvisande bedömning av elevernas kunskaper.

På Skolinspektionens vägnar

X Åsa Rasmussen

Beslutsfattare

Signerat av: Åsa Rasmussen

X Ingela Djurberg

Föredragande

Signerat av: Ingela Djurberg

I handläggningen av ärendet har även utredaren Maria Mowitz medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor och två biträdande rektorer.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket och intervjuerna på distans för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten mellan den 8 mars 2022 och den 11 mars 2022. Besöket genomfördes av Ingela Djurberg och Maria Mowitz.

Norrbyskolan är en kommunal grundskola i Örebro kommun med undervisning i förskoleklass och årskurserna 1-6. Skolenhetens arbete leds av en rektor som till sin hjälp har två biträdande rektorer. Norrbyskolan har 38 lärare. De är organiserade i sju arbetslag och vardera arbetslagen leds av en utvecklingsledare. Läsåret 2021/22 får cirka 655 elever sin utbildning vid skolenheten och av dessa går cirka 550 elever i grundskolan, årskurserna 1-6. Förskoleklassen ingår inte i Skolinspektionens granskning av Norrbyskolans grundskola.